

Afdeling Ontwikkeling

Grondstoffenbeleidsplan

gemeente Goirle

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Wat vooraf ging.....	3
1.2	Van afval naar grondstof.....	3
1.3	Beleidskaders	3
1.3.1	Europese Kaderrichtlijn.....	3
1.3.2	Wet milieubeheer.....	3
1.3.3	Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021	3
1.3.4	Producentenverantwoordelijkheid.....	4
2	Ambitie.....	5
2.1	Visie	5
2.2	Doelstelling.....	5
3	Bedrijfsafval	6
3.1	Wet en regelgeving	6
3.2	Bedrijven in Goirle.....	6
4	Inzamelsystemen	7
4.1	Sorteeranalyse restafval Goirle	7
4.2	Uitgangspunten.....	7
4.3	Contracten in Goirle.....	8
4.4	Restafval.....	8
4.5	GFT	9
4.6	Kunststof	9
4.6.1	Vergelijking van inzamelsystemen in Nederland.....	9
4.6.2	Inzameling in Goirle	10
4.6.3	Financiële vergoedingen voor PMD	10
4.6.4	Het beste inzamelsysteem voor Goirle	11
4.7	Papier en karton	12
4.8	Textiel.....	12
4.9	Grof.....	13
5	Planning.....	14
5.1	Planning.....	14
5.2	Terugkoppeling aan de gemeenteraad	14

1 Inleiding

1.1 Wat vooraf ging

In 2013 heeft Bureau Milieu en Werk het grondstoffenbeleidsplan 2014-2021 opgesteld voor de gemeente Goirle. Dit plan is op 16 juni 2014 tijdens een thema-avond in de raad besproken, maar nooit door de raad vastgesteld. De afronding van dit plan is blijven liggen tot de nieuwe functie beleidsmedewerker milieu en duurzaamheid was ingevuld.

De afvalmarkt is zo in beweging dat het grondstoffenbeleidsplan 2014-2021 van Bureau Milieu en werk inmiddels alweer verouderd is. Nieuwe inzichten zijn verwerkt in het voorliggende plan.

1.2 Van afval naar grondstof

Door toenemende welvaart worden makkelijk winbare essentiële grondstoffen schaarser en raken uitgeput. Een schaarste leidt tot speculatie, prijsfluctuatie en leveringonzekerheid. Het continu afdanken van materialen en producten als restafval, vaak na kortstondig gebruik, draagt bij aan het uitputten van primaire grondstoffen.

Vrijwel alle afvalstoffen die vrijkomen in een huishouden, maar ook bij de gemeente zelf en in bedrijven, zijn geschikt als secundaire grondstoffen en hebben economische waarde. Het totale afvalbeleid kan een wezenlijke bijdrage leveren aan het beperken van het gebruik van primaire grondstoffen en de ontwikkeling van een duurzame samenleving. Bovendien past de visie om afval te beschouwen als grondstof bij de visie van de gemeente als goed rentmeester naar toekomstige generaties. In het tweede Landelijk Afvalbeheerplan 2009-2021 (LAP2) dat het kader vormt voor het gemeentelijk afvalbeleid, ligt de nadruk ook op de inzet van afval als grondstof.

1.3 Beleidskaders

De kaders voor de formulering van het gemeentelijk afvalbeleid zijn voor een belangrijk deel vastgesteld op Europees en nationaal niveau.

1.3.1 Europese Kaderrichtlijn

In november 2008 is de nieuwe Europese Kaderrichtlijn voor afvalstoffen gepubliceerd. In de kaderrichtlijn is ingezet op vermindering van milieueffecten, bevordering van afvalpreventie, het waarborgen van recycling, vereenvoudiging van wetgeving en het verbeteren van handhaving. De Europese kaderrichtlijn is inmiddels geïmplementeerd in nationale regelgeving.

1.3.2 Wet milieubeheer

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor het inzamelen van huishoudelijk afval dat vrijkomt binnen hun grondgebied. Dit is vastgelegd in de Wet milieubeheer. Ook is hierin vastgelegd dat ieder bestuursorgaan tot taak heeft om bij de uitoefening van haar bevoegdheden rekening te houden met het Landelijk Afvalbeheerplan 2009-2021.

1.3.3 Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021

Het landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 vormt het kader voor het gemeentelijk afvalbeleid. Het plan geeft aan dat een vermindering van de milieudruk noodzakelijk is. Het afvalstoffenbeleid moet een bijdrage leveren aan de ambities op het gebied van duurzaamheid. In LAP2 is daarom ingezet op grondstoffenbeleid. Het beleid dient zich niet alleen te richten op de eindfase van materiaalketens, het afvalstadium, maar op de gehele materiaalketen. Conform de prioriteitsvolgorde (ladder van Lansink) ligt het accent op het voorkomen van afval en op het hergebruik van afval als grondstof.

In het LAP2 is voor 2015 een doelstelling geformuleerd van 60% nuttige toepassing (totaal bron- en nascheiding) van alle (grof) huishoudelijk afval. De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft in augustus 2011 in zijn afvalbrief de ambitie neergelegd om in 2015 van de totale hoeveelheid afval die vrijkomt uit huishoudens 65% te recyclen. Dit is dus feitelijk een bijstelling van de doelstelling uit LAP2.

1.3.4 Producentenverantwoordelijkheid

Producenten of importeurs zijn mede verantwoordelijk voor het afvalbeheer van producten die zij op de markt brengen. Producenten kunnen bij algemene maatregel van bestuur verantwoordelijk worden gesteld voor het opzetten van een logistiek voor het afvalbeheer (inname en de verwerking van producten en afvalstoffen na gebruik) en de financiering hiervan. De overheid speelt hierop in met de introductie van de grondstoffenrotonde. Dit betekent dat alle afvalstoffen na verwerking als grondstof de weg terugvinden in producten. Om dit te realiseren is samenwerking tussen verschillende partijen (overheid, bedrijfsleven, burger) van belang.

Er bestaat al producenten verantwoordelijkheid voor onder andere batterijen, elektrische en elektronische apparaten en verpakkingen. In het verpakkingenakkoord is opgenomen dat gemeenten vanaf 1 januari 2015 de sortering van de ingezamelde kunststofverpakkingen zelf moeten gaan verzorgen.

2 Ambitie

2.1 Visie

De gemeente Goirle streeft naar een duurzame samenleving waarbij in de toekomst geen plek meer is voor afval. Afval is in de toekomst geworden tot een hoogwaardige grondstof die oneindig herbruikbaar is of opgaat in het natuurlijke systeem zonder hieraan schade toe te brengen. Met de boodschap dat de gemeente afval ziet als grondstof, gekoppeld aan een hoog serviceniveau, zal ook bij inwoners een andere houding ontstaan ten opzichte van afval. Een afvalvrij Goirle is er niet van vandaag op morgen. Goirle blijft zich daarom nadrukkelijke focussen op een van haar kerntaken ten aanzien van afval, namelijk de verwijdering van huishoudelijk en gemeentelijk afval en het voorkomen, verminderen en verwijderen van zwerfafval tegen zo laag mogelijke kosten.

De gemeente zal bij haar streven naar een toekomst zonder afval haar blik over afval moeten verruimen. Afval als onderdeel van een product of materiaalketen. Voor een structurele oplossing is een aanpak nodig gericht op een circulaire economie. De overgang van een lineaire economie (grondstof winnen, produceren, consumeren, afdanken en vernietigen) naar een circulaire economie is cruciaal voor een duurzame welvaarts groei. In het sluiten van de keten heeft afvalbeheer een wezenlijke rol. Preventie, scheiding en hergebruik van afvalstoffen zijn belangrijke instrumenten om primaire grondstoffen te besparen.

2.2 Doelstelling

De visie is vertaald in een concrete doelstelling. Een reëel perspectief voor de lange termijn (2021) is dat op jaarbasis nog slechts 60 kg restafval per inwoner resteert (in 2014 was dat 222 kg). Dit is gebaseerd op praktijkervaringen bij andere gemeenten die dit resultaat nu al halen.

Deze doelstelling is ambitieuzer dan de landelijke doelstelling die onlangs door de initiatiefnemers van het Uitvoeringsprogramma VANG-HHA (Van Afval Naar Grondstof- huishoudelijk restafval) is voorgesteld. Deze hebben gemeenten gevraagd om de gezamenlijke ambitie van 100 kilogram restafval om te zetten in ambitieuze en realiseerbare doelen voor zichzelf. Voor de gemeente Goirle (categorie D, 15-25% hoogbouw) houdt dit een doelstelling van 75 kg in 2020 in. De doelstelling van 60 kg is ambitieuzer, maar gezien de ervaringen bij andere gemeenten en de sorteeranalyses van Goirle niet onrealistisch. Omdat er nog slechts beperkte winst te behalen is in de verbetering van de huidige inzamelsystemen, is wel een trendbreuk met de huidige praktijk noodzakelijk om deze doelstelling te realiseren.

3 Bedrijfsafval

3.1 Wet en regelgeving

Zoals in paragraaf 1.3.2 is aangegeven, zijn gemeente verantwoordelijk voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. Voor bedrijfsafvalstoffen gelden andere regels. Bedrijven moeten met betrekking tot afval voldoen aan de algemene milieuregels uit het activiteitenbesluit of in geval van vergunningplichtige bedrijven, aan de regels die hierover in hun vergunning zijn opgenomen. Volgens artikel 2.12 van het activiteitenbesluit is het verboden om afvalstoffen te mengen met andere afvalstoffen die wat betreft aard, samenstelling of concentraties niet vergelijkbaar zijn. Als richtlijn geldt dat afvalscheiding redelijk is wanneer de meerkosten voor scheiding lager zijn dan € 45 per ton ten opzichte van de kosten van inzameling en verwerking van restafval.

Onderstaande tabel uit het Landelijk afvalbeheerplan (LAP) geeft voor de meest voorkomende van die afvalstoffen een indicatie wanneer het redelijk is dat afvalscheiding plaatsvindt.

Richtlijn voor redelijkerwijs afval scheiden door bedrijven	
Afvalstof	Richtlijn afvalscheiding (maximale recyclebare hoeveelheid per week in het restafval)
Papier en karton	0 kg
Elektr(on)ische apparatuur	0 kg
Folie	0 kg
EPS (piepschuim)	1 rolcontainer van 240 liter (± 3 kg)
Kunststof bekertjes	± 500 bekertjes
Overige kunststoffen	25 kg
Autobanden	5 banden
GFT/Swill	200 kg
Groenafval	200 kg
Houten pallets	2 pallets (± 40 kg)
Overig houtafval	40 kg
Glazen verpakkingen	½ rolcontainer van 240 liter (± 30 kg)
Metalen	40 kg
Steenachtig materiaal / Puin	0 kg; bij incidentele hoeveelheden 1 m ³
Textiel	40 kg
Glas- en steenwol	25 kg
Bedrijfsspecifieke afvalstoffen, zoals productuitval (broodafval bij de broodindustrie, visafval bij de visindustrie), bouw- en sloopafval, procesafval van industriële sectoren, enz.	Dit zijn vaak relatief homogene en schone afvalstoffen, die in grotere hoeveelheden en geconcentreerd vrijkomen. In die gevallen is afvalscheiding redelijk.

3.2 Bedrijven in Goirle

Tijdens milieucontroles bij bedrijven in Goirle wordt onder meer gecontroleerd of voldaan wordt aan de wet en regelgeving op het gebied van afval. Wettelijk is er geen grond om aan bedrijven strengere eisen op te leggen met betrekking tot afvalscheiding. Betere afvalscheiding kan wel gestimuleerd worden door adviezen te geven over de mogelijkheden die er hiervoor zijn, en door zelf het goede voorbeeld te geven.

Zo zal bekeken worden of de afvalscheiding op het gemeentehuis verbeterd kan worden door bijvoorbeeld de restafvalbakken op de kantoren te vervangen door inzamelmiddelen voor plastic, groen en restafval op een paar centrale plaatsen. Vervolgens zal, naar het voorbeeld op het gemeentehuis, bekeken worden op welke wijze de afvalinzameling bij de andere gemeentelijke gebouwen verbeterd kan worden.

4 Inzamelsystemen

4.1 Sorteeraanlyse restafval Goirle

In 2014 heeft Bureau Milieu en werk een sorteeraanlyse uitgevoerd van het huishoudelijk restafval. In onderstaande tabel is de steekproef die in de analyse is genomen vertaald naar een inschatting van de totale ingezamelde hoeveelheden. Dit is vervolgens vergeleken met de werkelijk gescheiden ingezamelde hoeveelheden van iedere stroom om zo te bepalen welk gedeelte van de betreffende totale afvalstroom in 2014 gescheiden is ingezameld.

Huishoudelijk afval ingezameld in 2014	totaal	met restafval	gescheiden	
	kg/inwoner	kg/inwoner	kg/inwoner	%
Grof	21	21	0	0
Gft + tuinafval*	222,8	95,2	127,6	57
<i>Tuinafval</i>	<i>60</i>	<i>34,4</i>	<i>25,6</i>	<i>43</i>
<i>Gft</i>	<i>162,8</i>	<i>60,8</i>	<i>102</i>	<i>63</i>
Papier en karton	76	14,7	61,3	81
Luiers	10,7	8,5	2,2	21
Overig hygiënisch papier	5,7	5,7	0	0
Drankkartons	4,2	4,2	0	0
Kunststofverpakking	31,1	18,9	12,2	39
Overig kunststof	14,3	14,3	0	0
Glas	27,5	6,6	20,9	76
Metalen	9,6	6,2	3,4	36
Textiel	13,7	8,8	4,9	36
Puin en keramiek	33,4	5,9	27,5	82
Hout	23,1	3,0	20,1	87
kca	2	0,3	1,7	85
wit en bruingoed	4,6	1,0	3,6	79
Overig	8,8	8,8		
<i>Totaal</i>	<i>508,5</i>	<i>223,1</i>	<i>285,4</i>	<i>58</i>

*In de sorteeraanlyse is gf en t uit elkaar gehaald, maar bij de gescheiden ingezamelde hoeveelheid zit ook tuinafval in het gft; deze hoeveelheid is niet te achterhalen.

Uit de kolom "% gescheiden" van bovenstaande tabel blijkt dat van de stromen groente, fruit en tuinafval (gft), kunststofverpakkingen, metalen, textiel en luiers minder dan 60% gescheiden wordt aangeleverd. De kolom "met restafval" laat zien dat van deze stromen die nog niet goed gescheiden worden, het bij gft en kunststofverpakkingen om de grootste hoeveelheden gaat. Door ervoor te zorgen dat deze stromen beter gescheiden worden ingezameld, worden grote stappen gemaakt om de ambitie van 60 kg huishoudelijk restafval te kunnen halen.

Op de stromen "grof", "overig" en "overig hygiënisch papier" na (totaal 35,5 kg/inwoner) zijn er voor alle stromen mogelijkheden om deze gescheiden aan te bieden. De ambitie van 60 kg huishoudelijk restafval is in theorie dan ook haalbaar.

4.2 Uitgangspunten

In 2013 heeft de Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) Milieudienst de opdracht gekregen om een analyse te maken van de best presterende inzamelsystemen en inzamelpilots voor de afvalstromen restafval, gft, papier en karton en kunststof, en met aanbevelingen te komen. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat er een grote spreiding zit in de resultaten per inzameltype, heffingsvorm of stedelijkheid/hoogbouw en dat

niet duidelijk is wat nu de verklarende variabelen zijn voor de verschillen in inzamelresultaat. Het onderzoek geeft dan ook slechts een verkenning van inzamelsystemen zonder daarbij conclusies of aanbevelingen te doen, maar maakt wel duidelijk dat het met de onderzoeken die tot op heden zijn gedaan onmogelijk is om te bepalen welk inzamelsysteem het beste is.

Ook onderzoeken van de Vereniging Afvalbedrijven uit 's-Hertogenbosch ("groene groei met gft als grondstof" uit 2013 en "meer gft inzamelen in de hoogbouw" uit 2014) geven voorbeelden van inzamelsystemen, maar concluderen ook dat er niet één beste, voor alle gemeenten toepasbare methodiek is.

Ondanks dat de onderzoeken geen uitsluitsel geven over het beste inzamelsysteem, geven ze wel een goed beeld van de verschillende mogelijkheden die er zijn. Met behulp van de resultaten van deze onderzoeken en de ervaringen van andere gemeenten met nieuwe inzamelsystemen, zal voor Goirle een passend inzamelsysteem voor de verschillende afvalstromen gezocht worden. Als onderdeel van deze zoektocht kunnen dan in pilotvorm verschillende inzamelsystemen worden uitgetest. Dit kan bijvoorbeeld door burgers vrijwillig te vragen deel te nemen aan een pilot of door pilots in bepaalde wijken uit te zetten.

Bij het onderzoeken van de inzamelsystemen wordt als uitgangspunt gehanteerd dat voor de stromen die gescheiden kunnen worden aangeleverd, de service voor de burger zo hoog mogelijk en de kosten zo laag mogelijk worden gehouden.

4.3 Contracten in Goirle

Binnen de huidige contracten kunnen de inzamelwijzen van gft, restafval en plastic niet aangepast worden. Zoals aangegeven in paragraaf 4.1 zijn het juist deze stromen die een grote bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de doelstelling van 60 kg restafval. De inzamelwijzen van gft, restafval en plastic hangen dusdanig samen dat het noodzakelijk is om die stromen gelijktijdig te bekijken zodat de inzamelwijzen op elkaar afgestemd kunnen worden en een zo groot mogelijk effect behaald kan worden.

In januari 2017 loopt het huidige contract voor het inzamelen van gft en restafval af. In maart 2016 loopt het contract voor het inzamelen van plastic verpakkingsmateriaal af. Zowel voor gft en restafval als voor PMD zal een (Europese) aanbestedingsprocedure gevolgd moeten worden, wat ruim een half jaar in beslag gaat nemen. Om de inzamelwijzen van deze 3 stromen goed op elkaar af te kunnen stemmen, wordt het contract voor het inzamelen van plastic verlengd zodat in januari 2017 zowel voor restafval als voor gft en plastic de nieuwe inzamelwijze kan worden uitgevoerd.

4.4 Restafval

SRE onderzoek laat zien dat het er voor restafval op lijkt dat de beste resultaten zijn te halen met inzameling in een speciale zak die gekocht moet worden (de tariefzak) of met inzameling in een container met heffingsvorm op gewicht. De resultaten van het onderzoek bevestigen echter niet het algemeen aanvaarde standpunt dat Diftar noodzakelijk is voor het verminderen van restafval. Vraag is in hoeverre Diftar, omgekeerd of hoogfrequent inzamelen daadwerkelijk het verschil maken. Het lijkt erop dat service een grotere rol speelt dan kosten of communicatie, of dat misschien de interventie als ingreep tot een groter bewustzijn leidt.

Restafval wordt nu met containers eens in de 2 weken ingezameld. Bij de ambitie om van 200 kg/inwoner naar 60 kg/inwoner te gaan, past een lagere inzamelcapaciteit. Minder vaak inzamelen of een kleiner inzamelmiddel ligt dus voor de hand. Gezien de resultaten van de onderzoeken die laten zien dat de interventie (verandering van wijze van inzamelen) zelf ook van invloed kan zijn op de resultaten, lijkt het zinvol om niet voor een kleine aanpassing van het bestaande inzamelsysteem te kiezen, maar voor een heel ander systeem. Om de hoeveelheid restafval te kunnen verminderen zal gestimuleerd moeten worden dat andere stromen beter gescheiden gaan

worden. Hoe we dat kunnen doen volgt in de volgende paragrafen. Voor het restafval zullen in ieder geval de volgende opties onderzocht worden:

- Inzamelen in de huidige containers waarbij de frequentie wordt verlaagd.
- Inzamelen in nieuwe containers die gedifferentieerde tarieven (diftar) mogelijk maken zodat per aanbieder of per gewicht wordt afgerekend.
- Inzamelen met duo minicontainers (waarin 2 stromen tegelijkertijd kunnen worden ingezameld).
- Inzamelen in tariefzakken (speciale "dure" zakken) die aan huis worden opgehaald.
- Inzamelen in zakken die naar (ondergrondse) containers moeten worden gebracht. Voordat tot de aanschaf van containers wordt overgegaan zal door middel van een pilot eerst onderzocht worden of een brengsysteem voor restafval een goede oplossing voor Goirle biedt.

4.5 GFT

SRE onderzoek laat zien dat voor gft de beste resultaten worden gehaald in gemeenten zonder Diftar op GFT, en dat een hogere ophaalfrequentie dan tweewekelijks inzamelen geen groter volume geeft. De top 10 van gemeenten met het minste restafval zijn die waar GFT gratis kan worden aangeboden.

GFT wordt nu in containers eens in de 2 weken ingezameld. Uit de sorteeraanlyse is gebleken dat er erg veel gft met het restafval wordt weggegooid. In 2015 zijn een paar maatregelen getroffen om het scheiden van gft te stimuleren. Zo is vanaf april 2015 het brengen van groenafval naar de milieustraat geheel gratis. Vanaf 1 januari 2016 worden er geen kosten meer gerekend voor een tweede groencontainer. Naast deze maatregelen zullen ook de volgende opties onderzocht worden:

- Verhogen van de inzamelrequentie in de zomermaanden omdat er in deze periode meer groenafval vrijkomt en de containers sneller gaan stinken.
- Loskoppelen van groente/fruit afval van tuinafval, omdat dit wezenlijk verschillende stromen zijn die op verschillende plaatsen en momenten vrijkomen. Groente en fruit afval betreft kleine hoeveelheden die continu in de keuken vrijkomen en snel gaan stinken, tuinafval betreft grotere hoeveelheden die periodiek vrijkomen en vaak droog zijn. Het loskoppelen van deze stromen kan zowel voor de burgers als voor de verwerking van het afval voordelen bieden.
- Inzamelen met duo minicontainers.
- Maatwerk voor de inzameling bij hoogbouw en voor de inzameling bij huizen waar een groencontainer moeilijk geplaatst kan worden. Op deze locaties wordt het gft vaak nog niet gescheiden aangeleverd.

4.6 Kunststof

4.6.1 Vergelijking van inzamelsystemen in Nederland

Onderstaande tabel komt uit het SRE onderzoek waarin van alle gemeenten de prestaties per inzamelsysteem zijn vergeleken.

Spreiding in prestaties per inzamelsysteem (uit SRE onderzoek)						
Gemeenten	% met Diftar	Laagste kg/inw	Gem kg/inw	Hoogste kg/inw	inzamelmiddel	Frequentie ophalen/jaar
5	100	11	21	33	Zak	52
1	0		16		Duocontainer	26
2	100	10	13	17	Duocontainer	13
133	59	1	10	20	Zak	13
66	31	4	10	20	Zak	26
17	12	5	9	15	Minicontainer	26
16	19	4	7	16	Minicontainer	13
94	23	1	5	14	brengvoorziening	nvt

Uit het onderzoek blijkt dat het vaker ophalen van kunststofverpakkingen een hoger inzamelresultaat geeft en dat met Diftar gemiddeld meer kunststofafval wordt ingezameld. Met het gecombineerd inzamelen van meerdere verpakkingen (blik en drankkartons) is de vervuiling groter, maar worden wel hoge prestaties gehaald. De minicontainer blijkt een lager inzamelresultaat te geven dan inzamelen met een zak. De inzameling door middel van een brengvoorziening geeft gemiddeld de laagste inzamelresultaten, maar ook hier is de spreiding erg groot. In het onderzoek is voor Goirle met 10 kg/inwoner gerekend, maar in 2014 was dit al ruim 12 kg/inwoner. Hiermee zit Goirle ver boven de gemiddelde prestatie van een brengvoorziening. Dat is, zeker gezien het feit dat men in Goirle geen financiële prikkel heeft om afval te scheiden, erg bijzonder.

Harde plastic producten (bv wasmanden of emmers) vallen niet onder plastic verpakkingsmateriaal, maar leiden vaak wel tot verwarring. Andere gemeenten zijn deze stroom inmiddels apart gaan scheiden.

4.6.2 Inzameling in Goirle

Ondanks dat Goirle erg goed presteert voor de inzameling met een brengvoorziening, blijkt uit de sorteeraanlyse dat het grootste gedeelte van het plastic verpakkingsmateriaal nog bij het restafval belandt. Sinds mei 2015 worden blik en drankkartons samen met plasticverpakkingsmateriaal ingezameld. De inzamelcapaciteit is hiervoor uitgebreid; nu staan er zowel op maandag als op vrijdag containers op verschillende plaatsen. Uit het milieuarverslag 2015 zal blijken hoeveel extra PMD er is ingezameld als gevolg van deze wijziging.

Gebaseerd op de sorteeraanlyse en ingezamelde hoeveelheden in 2014 is er in totaal 931 ton PMD in te zamelen in Goirle (281 ton plastic is gescheiden ingezameld en 650 ton plastic drankkartons en metaal zat nog in restafval). Er moet gezocht worden naar een manier om die 650 ton PMD uit het restafval te krijgen om zo de doelstelling van 60 kg restafval te kunnen halen.

Plastic werd in 2014 in Goirle op verschillende locaties ingezameld. Onderstaand een analyse van deze inzamellocaties en een vergelijking tussen Goirle en Riel.

Plastic analyse 2014	Goirle	Riel
Aantal huisaansluitingen	9.000	1.000
Percentage plastic in restafval	9,3	10,1
Inzamelresultaten	183 ton	98 ton
Plein 1803 (vrij)	31 %	
Van Hogendorpplein (vrij)	29 %	
Milieustraat (wo/vrij/za)	5 %	
Boerenschuur (ma-za)		35 %

Gezien het aantal huisaansluitingen in Riel (10% van het totaal) wordt er relatief veel plastic ingezameld in Riel (35% van het totaal). De sorteeraanlyse laat echter zien dat er in Riel meer plastic in het restafval belandt. Dit lijkt erop te wijzen dat het in Riel ingezamelde plastic niet alleen van inwoners van Riel afkomstig is, maar ook van inwoners uit Goirle of zelfs van buiten de gemeente Goirle die de Boerenschuur bezoeken. Uit de analyse blijkt ook duidelijk dat de brengvoorzieningen bij winkels beter gebruikt worden dan die bij de milieustraat.

4.6.3 Financiële vergoedingen voor PMD

Op basis van de Raamovereenkomst Verpakkingen 2 (2013-2022) bepaalt het Afvalfonds Verpakkingen het beleid en de vergoedingen aan gemeenten voor inzameling en sortering. De vergoeding voor drankkartons is op 398 euro per ton vastgesteld voor 3 jaar (2015-2017) om het mogelijk te maken voor gemeenten aan de slag te gaan met drankkartons. Voor het vermarkten van kunststofverpakkingsafval zijn de volgende voorschotbedragen afgesproken:

- €817 (2015)

- €788 (2016)
- €756 (2017)
- €712 (2018)
- €656 (2019)

De definitieve vermarktungsvergoeding voor kunststofverpakkingsafval over 2015 wordt vastgesteld in 2016, die over 2016 in 2017, etc. Verder is het zo dat er geen vergoeding wordt uitgekeerd indien het aangeleverde PMD teveel vervuiling bevat.

Bij het bepalen van de financiële gevolgen van een inzamelsysteem voor PMD moet rekening gehouden worden met deze onzekerheid en met de tijdelijkheid van de vergoedingen.

4.6.4 Het beste inzamelsysteem voor Goirle

Het SRE onderzoek lijkt aan te tonen dat een haalvoorziening betere inzamelresultaten oplevert dan een brengvoorziening. Beide systemen hebben echter hun eigen voor- en nadelen. Onderstaand een globale vergelijking tussen een haal en een brengsysteem.

Haalsysteem (Huis aan huis inzameling met zakken of (duo)minicontainers)

- De zakken moeten thuis bewaard worden totdat ze worden opgehaald (hoe hoger de ophaalfrequentie, hoe hoger de kosten), niet alle huizen hebben hier een geschikte plaats voor en de geur van het PMD afval kan voor sommigen bezwaarlijk zijn.
- De zakken die aan de straat staan geven een rommelig beeld en de zakken kunnen wegwaaien.
- Inzameling met minicontainers voorkomt een rommelig beeld en wegwaaien en helpt ook tegen de stank, maar heeft als nadeel ten opzichte van de doorzichtige zakken dat moeilijker te controleren is of er vervuiling tussen het PMD zit. Vervuiling kan leiden tot afkeur van een hele partij waarvoor ook geen vergoeding wordt verkregen.
- Onderzocht moet worden op welke wijze bij hoogbouw ingezameld kan worden.

Brengvoorziening (investeren in ondergrondse containers, of flexibel plaatsen van losse containers)

- Zakken kunnen vaker weggebracht worden in vergelijking met een haalsysteem, er hoeven dus minder zakken minder lang bewaard te worden.
- De zakken moeten gebracht worden naar de brengvoorziening.
- Bij ondergrondse containers kan het PMD 24/7 worden weggebracht. Gezien de onzekerheid en tijdelijkheid van de PMD vergoedingen, zal het moeilijk zijn een grote investering in ondergrondse containers te verantwoorden.

Zoals aangegeven in paragraaf 4.1 is met de te kiezen inzamelsystemen voor PMD, restafval en gft een groot effect op de hoeveelheid restafval te bereiken. Indien gekozen wordt voor de huis aan huis inzameling van alle drie de stromen, kunnen de inzameldagen, inzamelroutes, inzamelwijzen (bv de wijze bij hoogbouw) en inzamelmiddelen (bv gebruik grijze container voor PMD, of het gebruik van duo bakken) goed op elkaar worden afgestemd. Dit maakt het voor de burger overzichtelijk en zal naar verwachting ook financiële voordelen opleveren. Zoals ook al in paragraaf 4.3 is aangegeven wordt om die reden het huidige contract voor de inzameling van PMD met korte tijd verlengd. Gezien de relatief goede inzamelprestatie van Goirle is het verlengen van het huidige contract geen slechte optie. Zo kan de periode tot januari 2017 gebruikt worden om met een integrale (of afzonderlijke op elkaar afgestemde) aanbesteding tot een nieuw contract te komen.

Voor het plastic zullen in ieder geval de volgende opties onderzocht worden:

- Doorgaan met het huidige, relatief goed werkende, inzamelsysteem waarbij PMD twee keer per week gebracht kan worden in Goirle en 6 dagen per week in Riel.

- Overstappen op de huis aan huis inzameling met zakken. De service wordt op deze wijze vergroot doordat burgers niet meer met de zakken over straat hoeven. Daartegenover staat echter een vermindering van de service doordat de zakken langer thuis bewaard moeten worden..
- Overstappen op de huis aan huis inzameling met bakken. Als gekozen wordt voor de (tarief)zak voor restafval, dan zou hiervoor de oude grijze restafvalbak gebruikt kunnen worden.
- Een combinatie van huis aan huis inzameling en een brengvoorziening.
- Inzameling van harde plastics. Dit is een hele nieuwe afvalstroom die nu nog vaak bij het restafval belandt.
- Maatwerk voor de inzameling bij hoogbouw.

4.7 Papier en karton

Uit SRE onderzoek blijkt diftar op restafval geen rol te spelen bij de inzameling van papier en karton. Verder blijkt uit de resultaten niet welk type inzamelmiddel bepalend is voor een zo effectief mogelijke inzameling van papier en karton. Mogelijk is de binding met een lokale vereniging van grotere invloed op het resultaat. Gemiddeld genomen presteren minicontainers niet beter dan de methode waarbij papier en karton los kan worden aangeboden. Er wordt zelfs gesteld dat in minicontainers en brengvoorzieningen een lagere kwaliteit wordt behaald.

De papier inzamelaar in Goirle geeft aan dat laatste jaren de verhouding papier en karton is gewijzigd door de grote toename van aankopen via internet waardoor het aandeel kartonnen verpakkingsmateriaal is toegenomen. Grote stukken karton kunnen moeilijkheden opleveren voor de inzameling met containers, doordat ze er niet goed inpassen of klem blijven zitten bij het ledigen.

In Riel wordt papier ingezameld door de harmonie, in Goirle wordt geen gebruik gemaakt van een lokale vereniging. In 2014 is een vergelijking gemaakt tussen de ingezamelde hoeveelheden in Goirle en Riel:

Goirle:	1.164 ton	20.420 inwoners	57 kg/inwoner
Riel:	186 ton	2.608 inwoners	71 kg/inwoner

Deze cijfers lijken te bevestigen wat in het SRE onderzoek is gesuggereerd, dat het inzetten van een lokale vereniging tot beter inzamelresultaten leidt. Het kan echter ook zo zijn dat een dergelijke methode alleen werkt in hele kleine gemeenschappen zoals Riel en niet zal werken in Goirle. Verder blijkt niet uit de onderzoeken dat een andere inzamelmiddel of diftar effect zal hebben op het inzamelresultaat. Gezien deze constatering, lijkt het goed om te onderzoeken of ook in Goirle gebruik kan worden gemaakt van een lokale vereniging om zo het inzamelresultaat te verbeteren.

4.8 Textiel

Ondanks dat op verschillende plekken in Goirle containers staan waar textiel kan worden ingezameld, wordt van al het afgedankte textiel in Goirle, slechts 36% gescheiden ingezameld. Om dit te verbeteren en tegelijk ook een inzamelsysteem voor kleine andere stromen zoals elektrische apparatuur, speelgoed en boeken te creëren, wordt een proef gestart met het gebruik van de BEST zak waarin Boeken, Elektrische apparaten, Speelgoed en Textiel kunnen worden ingezameld. De zakken worden aan huis opgehaald en vervolgens gesorteerd naar spullen die nog bruikbaar zijn en via de kringloopwinkel kunnen worden verkocht. Voor de andere spullen wordt de meest geschikte bestemming gezocht. In verschillende andere gemeenten wordt deze zak al gebruikt.

Over de kosten van de BEST zak is op dit moment nog niet veel bekend. Er zullen kosten gemaakt worden voor de aanschaf van de zakken en voor het ophalen van de zakken. Daartegenover staat echter een besparing

doordat de spullen die in de BEST zak terecht komen niet met restafval hoeven te worden afgevoerd. Bovendien zullen er waardevolle spullen bij zitten die verkocht kunnen worden in de kringloopwinkel.

4.9 Grof

Grof huishoudelijk afval wordt bij de milieustraat en door La Poubelle ingezameld.

Bij de milieustraat wordt grof huishoudelijk afval ingezameld en naar Attero afgevoerd. Nascheiding van deze stroom is gezien het lopende contract niet mogelijk, vanaf 2017 zal dit wel mogelijk zijn. Naar verwachting zal dan een groot gedeelte van het grof huishoudelijk afval door nascheiding hergebruikt kunnen worden.

Door la Poubelle wordt het grof huishoudelijk afval wel nagescheiden, om vervolgens te worden verkocht of hergebruikt. Materiaalstromen die niet verkoopbaar of recyclebaar zijn, worden als bedrijfsafval afgevoerd.

5 Planning

5.1 Planning

Zoals eerder vermeld zullen grote stappen gemaakt moeten worden om de ambitie van 60 kg restafval in 2021 te kunnen halen. Doordat de stromen restafval, gft en PMD integraal onderzocht gaan worden, en de contracten hiervoor tot begin 2017 lopen, zullen de grote stappen pas in 2017 gemaakt kunnen worden. De voorbereidingen hiervoor zullen na vaststelling van het beleidsplan starten. Waar mogelijk worden wel vast stappen gezet om de hoeveelheid restafval te verminderen. Onderstaande tabel geeft de planning weer van de te nemen acties tot en met 2017.

Actie	2015	2016	2017
Restafval, gft, PMD			
Onderzoeken van beste inzamelwijze voor restafval, gft en PMD	x	x	
Aanbesteden gekozen inzamelwijze voor restafval, gft en PMD		x	
Invoeren nieuwe wijze van inzamelen restafval, gft en PMD			x
PMD			
Samen met plastic verpakkingen ook drankenkartons en blik inzamelen (<i>inmiddels gerealiseerd</i>)	x		
Resultaten inzameling PMD in milieujaarverslag		x	
GFT			
Geen kosten meer rekenen voor het innemen van gft bij de milieustraat (<i>inmiddels gerealiseerd</i>)	x		
Geen kosten meer rekenen voor tweede gft container (<i>vanaf 1-1-2016</i>)		x	
Maatwerk			
Onderzoeken maatwerkopties voor gft en plastic bij hoogbouw en specifieke locaties		x	
Papier			
Onderzoeken inzamelen papier met verenigingen		x	
Harde plastics			
Onderzoeken inzamelmogelijkheden		x	
Afvalscheiding gemeentehuis			
Onderzoeken mogelijkheden om afvalscheiding gemeentehuis te verbeteren		x	
Boeken, elektrische apparaten, speelgoed, textiel			
Starten proef BEST zak		x	
Evalueren proef Best zak			x

Gezien de snelle ontwikkelingen op de afvalmarkt (er worden steeds nieuwe inzamelsystemen en scheidingsmethodieken ontwikkeld) lijkt het goed om naast burgers, ook marktpartijen te betrekken in de zoektocht naar de beste inzamelwijze. Op welke wijze marktpartijen betrokken zullen worden is op dit moment nog niet duidelijk. Bekeken zal worden of marktconsultatie of een prestatie inkoop geschikt zijn of dat in de formulering van de opdracht in de aanbesteding zo veel mogelijk vrijheid wordt gehouden om verschillende methoden uit te proberen.

5.2 Terugkoppeling aan de gemeenteraad

De ontwikkeling van deze planning zal worden teruggekoppeld via het milieujaarverslag.

De resultaten van de onderzoeken voor de beste inzamelwijze voor restafval, gft en PMD zal wijzigingen in de afvalstoffenverordening tot gevolg hebben. Deze onderzoeksresultaten, waarin ook de financiële aspecten van de verschillende opties worden meegenomen, zullen dan ook samen met de afvalstoffenverordening voor besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.